Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-0991
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. D.W.Y. Sie, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 19 juli 2021
Ingediend door	: de heer [consument 1] en mevrouw [consument 2], verder te noemen de consumenten
Tegen	: ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 18 november 2021
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving en relevante bepalingen uit de nadere overeenkomst – garantie Meerwaardeovereenkomst van 3 mei 2004

Samenvatting

Klacht over dwaling bij het tekenen van de garantieregeling van de bank. De consumenten hebben in 2004 getekend voor de optie om hun maandelijkse inkomensaanvulling door de bank te laten garanderen voor 100% voor 2/3 van de oorspronkelijke looptijd. De consumenten stellen gedwaald te hebben, omdat zij slecht Nederlands spreken en lezen. De consumenten menen dat de bank, gelet op haar positie, hen beter had moeten informeren. De commissie is van oordeel dat dwaling niet is komen vast te staan. Daarbij is niet gebleken dat de bank had moeten weten dat de consumenten niet wisten waarvoor zij tekenden. Het had op de weg van de consumenten gelegen om zich voor het tekenen van de garantieregeling te laten informeren over de strekking van de voorwaarden. De vordering van de consumenten wordt daarom afgewezen.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) het verweerschrift van de bank en 3) de repliek van de consumenten.

1.2 De commissie is van oordeel dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar reglement. De uitspraak is daarom niet-bindend. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 In 2001 hebben de consumenten met tussenkomst van een adviseur bij de rechtsvoorganger van de bank (hierna: 'de bank') een zogeheten MeerWaardehypotheek gesloten. Dit betreft een aflossingsvrije hypotheek, waaraan een beleggingsportefeuille is gekoppeld. De beleggingsportefeuille bestaat uit een inkomensaanvullingsdeel en een kapitaalopbouwdeel.

Het inkomensaanvullingsdeel bood de consumenten een maandelijkse inkomensaanvulling van € 297,23 gedurende een looptijd van 30 jaar. Voor de opbouw van de inkomensaanvulling is belegd in het Postbank Obligatiefonds.

2.2 Op enig moment heeft de bank de consumenten per brief de (aangepaste) garantieregeling voor de MeerWaardehypotheek aangeboden wegens het tegenvallende rendement op het Postbank Obligatiefonds. De consumenten kregen twee opties aangeboden: Via optie 1 werd 100% van het oorspronkelijke maandelijkse inkomensaanvullingsbedrag gegarandeerd tot tweederde van de oorspronkelijke looptijd. Via optie 2 werd 70% van het oorspronkelijke maandelijkse inkomensaanvullingsbedrag gegarandeerd tot aan het einde van de gehele oorspronkelijke looptijd. De consumenten hebben via een formulier hun keuze voor optie 1 aan de bank doorgegeven.

2.3 Op 3 mei 2004 heeft de bank per brief aan de consumenten de ontvangst van hun keuze voor optie 1 bevestigd. In de brief staat dat de bank de consumenten gedurende de periode van 1 juni 2004 tot 17 oktober 2021 de maandelijkse aanvulling van het inkomen van € 297,23 garandeert. Bij de brief heeft de bank een nadere overeenkomst gevoegd. Op 5 mei 2004 hebben de consumenten beiden hun handtekening gezet onder 'de nadere overeenkomst – garantie MeerWaardeovereenkomst'.

2.4 Op 7 juni 2021 heeft de bank de consumenten per brief verwezen naar de garantieregeling en heeft zij hen geïnformeerd dat deze per 17 oktober 2021 afloopt. Op 2 juli 2021 hebben de consumenten de bank per brief verzocht om de garantieregeling buiten werking te stellen op basis van dwaling. Op 13 juli 2021 heeft de bank per brief uitleg gegeven over de garantieregeling en zij heeft het verzoek van de consumenten afgewezen.

De klacht en vordering

2.5 De consumenten stellen dat zij in 2004 gedwaald hebben bij het aangaan van de garantieregeling van de bank. Door te kiezen voor optie 1 veronderstelden de consumenten dat zij de oorspronkelijk gekozen constructie handhaafden. De looptijd is echter hierdoor verkort van 30 jaar naar 20 jaar. De bank heeft nagelaten de consumenten goed te informeren over de gevolgen van de garantieregeling. De consumenten spreken en lezen zeer slecht Nederlands. Als de consumenten de financiële gevolgen van de garantieregeling hadden geweten, hadden zij hiervoor niet gekozen. Enkel een brief versturen is niet voldoende voor mensen die de inhoud van de brief niet goed begrijpen. Gezien de positie van de bank, had zij de consumenten beter moeten informeren. De consumenten vorderen van de bank een bedrag van € 35.667,60, te weten de aanvulling die zij in de overige 10 jaar hadden gekregen op hun inkomen.

Het verweer

2.6 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar het om gaat

3.1 De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of de bank vanwege dwaling aan de zijde van consumenten gehouden is om de garantieregeling buiten beschouwing te laten dan wel de consumenten te compenseren ter hoogte van de inkomensaanvulling voor de (resterende) duur van 10 jaar. De commissie is van oordeel dat de bank hiertoe niet gehouden is en zij licht haar oordeel als volgt toe.

Geen sprake van dwaling

3.2 Een overeenkomst die onder invloed van dwaling tot stand is gekomen, is vernietigbaar indien aan de eisen van artikel 6:228 van het Burgerlijk Wetboek is voldaan. Voor dwaling is onvoldoende dat de consumenten niet begrepen waarvoor zij de overeenkomst tekenden. Dit betekent ook dat voor het aannemen van dwaling onvoldoende is dat de consumenten de Nederlandse taal gebrekkig beheersen en daardoor de strekking van de overeenkomst niet begrepen.[1] Voor het aannemen van dwaling is namelijk noodzakelijk dat de consumenten getekend hebben vanwege onjuiste inlichtingen of ongeoorloofd zwijgen door de bank.

3.3 Vaststaat dat de consumenten in ieder geval via een keuzeformulier en via de nadere overeenkomst aan de bank hebben verklaard dat zijn voor 'optie 1' kozen, namelijk de optie waarin gedurende 2/3 deel van de looptijd (namelijk 20 jaar) het volledige maandelijkse inkomensaanvullingsbedrag door de bank werd gegarandeerd. Niet is gebleken dat zij op dat moment de bank hebben geïnformeerd dat zij de strekking van de garantieregeling niet begrepen. Evenmin is gebleken dat de bank bij het bieden van de garantieregeling onjuiste inlichtingen heeft verstrekt of ongeoorloofd heeft gezwegen.

3.4 De commissie is zodoende van oordeel dat niet is komen vast te staan dat de consumenten hebben gedwaald bij het aangaan van de garantieregeling. Aangezien de consumenten nu (achteraf) stellen dat zij de strekking van de garantieregeling niet begrepen, had het op hun weg gelegen om zich voorafgaand aan het tekenen te laten informeren over de strekking van de nadere overeenkomst. Dat de consumenten dit bij het tekenen van de nadere overeenkomst niet hebben gedaan, valt de bank niet toe te rekenen.

---

[1] Zie ook Kifid GC 2019-508, te vinden op www.kifid.nl en Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 10 november 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:8429 (overweging 2.8-2.10) en Gerechtshof Den Haag 27 maart 2013, ECLI:NL:GHDHA:2013:CA1393 (overweging 12), te vinden op www.rechtspraak.nl.

Conclusie

3.5 Het voorgaande leidt ertoe dat de vordering van de consumenten wordt afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies, omdat deze beslissing is genomen in een verkorte procedure. Meer informatie hierover staat in artikel 32 van het reglement, te vinden op de website van Kifid (www.kifid.nl/reglementen-en-statuten). Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage

Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Artikel 228

1. Een overeenkomst die is tot stand gekomen onder invloed van dwaling en bij een juiste voorstelling van zaken niet zou zijn gesloten, is vernietigbaar:
a. indien de dwaling te wijten is aan een inlichting van de wederpartij, tenzij deze mocht aannemen dat de overeenkomst ook zonder deze inlichting zou worden gesloten;
b. indien de wederpartij in verband met hetgeen zij omtrent de dwaling wist of behoorde te weten, de dwalende had behoren in te lichten;
c. indien de wederpartij bij het sluiten van de overeenkomst van dezelfde onjuiste veronderstelling als de dwalende is uitgegaan, tenzij zij ook bij een juiste voorstelling van zaken niet had behoeven te begrijpen dat de dwalende daardoor van het sluiten van de overeenkomst zou worden afgehouden.
2. De vernietiging kan niet worden gegrond op een dwaling die een uitsluitend toekomstige omstandigheid betreft of die in verband met de aard van de overeenkomst, de in het verkeer geldende opvattingen of de omstandigheden van het geval voor rekening van de dwalende behoort te blijven.

Relevant onderdeel uit de nadere overeenkomst – garantie MeerWaardeovereenkomst van 3 mei 2004

"***1. De garantie***
Postbank garandeert dat u gedurende de garantieperiode van 1 juni 2004 tot 17 oktober 2021 (einde garantieperiode is 240 maanden vanaf het passeren van de hypotheekakte) uw maandelijkse aanvullingsbedrag van € 297,23 als vermeld in uw MeerWaardeovereenkomst kunt onttrekken aan uw aanvullingsgedeelte. Dit betekent dat indien het aanvullingsgedeelte binnen de garantieperiode uitgeput raakt, Postbank de betaling van uw maandelijkse aanvullingsbedrag overneemt tot het einde van de garantieperiode.

Deze garantie verandert niets aan uw recht om na de garantieperiode uw eventueel nog resterende aanvullingsgedeelte te blijven gebruiken voor de maandelijkse aanvulling op uw hypotheeklasten, conform het bepaalde in de MeerWaardeovereenkomst. Evenmin verandert deze garantie iets aan uw recht op een eventueel resterend saldo van het aanvullingsgedeelte na afloop van de leningstermijn van 360 maanden: indien er een saldo resteert is dit van u.

(…)

11. Uw verklaringen

Door het accepteren van de garantie van Postbank ziet u af van juridische procedures tegen Postbank ter zake van de MeerWaardeovereenkomst. Tevens verklaart u hierbij dat u kennis heeft genomen van de door ons verstrekte informatie en dat u zich bewust bent van de risico's verbonden aan de beleggingen in het kader van de MeerWaardeovereenkomst, waaronder het risico dat uw aanvullingsgedeelte vóór het einde van uw lening zal zijn uitgeput. "